0222-0230- SS Urbanus I - Decretum de Communi Vita et Oblationibus Fidelium.

O93, f. 16va; N442, f. 40ra; V630, f. 41rb; I83, f. 85vb; VD38, f. 77vb; SG670, p. 158b; P9629, f. 15v
[1]INCIPIUNT[2] [3] [4] DECRETA URBANI PAPAE DE COMMUNI VITA ET OBLATIONIBUS[5] FIDELIUM.

Urbanus[6] episcopus omnibus christianis in sanctificationem[7] spiritus, in oboedientiam[8] et aspersionem[9] sanguinis Christi salutem.

Decet omnes christianos, carissimi, ut eum imitentur, cuius nomen sortiti sunt. Quid prodest, fratres mei, ait apostolus <P9629, f. 16r> Iacobus, si fidem qu[is dicat[10] habere, opera autem non habeat[11]? Nolite plures magistri] fieri, fratres mei, scientes, quoniam magis[12] iudicium[13] sumitis. [In multis enim offendimus omnes. Qui[14] sapiens et disciplin]atus[15] est inter vos, ostendat[16] ex bona conversatione operam suam in mansu[etudine <VD38, f. 78ra> sapientiae.]
Scimus[17] vos non ignorare, quia hactenus[18] vita communis inter bonos christianos vig[uit[19] et <I83, f. 86ra> adhuc gra]tia dei viget et maxime inter eos, <SG670, p. 159a> qui in sorte[20] domini[21] [22] sunt electi, id est clericos, sicut in actibus legitur[23] apostolorum: Multitudinis autem creden<V630, f. 41va>tium[24] erat cor et anima una, nec[25] quisquam eorum, quae possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. Et virtute[26] magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Iesu Christi domini[27], et gratia magna[28] erat in omnibus illis[29]. Neque enim[30] quisquam egens[31] erat inter illos[32]. Quotquot[33] enim possessores agrorum aut domorum erant[34], vendentes afferebant pretia eorum, quae vendebant, et[35] ponebant ante pedes apostolorum. Dividebantur[36] [37] autem singulis, prout cuique opus erat. Ioseph[38] autem, qui cognominatus est Barnabas ab apostolis, quod est interpretatum[39] filius consolationis, levites Cyprius genere, cum haberet agrum, vendidit illum <SG670, p. 159b> et attulit pretium et[40] posuit ante pedes apostolorum, et reliqua.
Videntes[41] autem sacerdotes summi et alii atque levitae et reliqui[42] fideles plus utilitatis posse afferre[43], si hereditates[44] et agros, quos vendebant, ecclesiis, quibus praesidebant episcopi, traderent[45] eo, quod ex sumptibus <VD38, f. 78rb> eorum tam praesentibus <I83, f. 86rb> quam futuris temporibus plura[46] et elegantiora[47] [48] possent ministrare[49] fidelibus communem vitam ducentibus quam ex pretio ipsorum[50], coeperunt praedia[51] et agros, quos vendere solebant, matricibus ecclesiis tradere et ex sumptibus[52] eorum vivere. Ipsas[53] [54] vero res in ditione[55] singularum parrochiarum episcoporum[56], qui locum tenent apostolorum, erant et sunt usque adhuc et futuris semper debent esse temporibus. E[57] quibus episcopi et fideles dispensatores eorum[58] omnibus communem vitam <SG670, p. 160a> degere[59] volentibus ministrare cuncta necessaria debent, prout melius potuerint, ut nemo in eis egens inveniatur. Ipsas[60] enim res fidelium oblationes appellantur, quia domino offeruntur. Non ergo debent in aliis[61] usibus quam ecclesiasticis[62] et praedictorum christianorum fratrum vel in<N442, f. 40rb>digentium converti[63], quia vota sunt fidelium et pretia peccatorum atque[64] ad[65] praedictum opus explendum domino traditae[66]. Si quis autem, quod absit, secus[67] egerit, videat, <SG670, p. 161a> ne damnationem Ananiae et Saffirae percipiat, et[68] reus sacrilegii efficiatur, <I83, f. 86va> sicut illi fecerunt[69], qui pretia[70] praedictarum rerum fraudabant[71], de quibus in[72] praedictis legitur apostolorum actibus: Vir autem quidam nomine Ananias cum Saffira uxore sua vendidit agrum et fraudavit de pretio agri <V630, f. 41vb> conscia uxore sua et afferens partem quandam[73] ad pedes apostolorum posuit. <VD38, f. 78va> Dixit autem Petrus Ananiae[74]: Cur temptavit[75] satanas cor tuum mentiri te spiritui[76] sancto et fraudare[77] de pretio agri? Nonne manens[78] tibi manebat[79] et venundatum in tua erat potestate? Quare[80] posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mentitus[81] hominibus, sed deo. Audiens autem Ananias[82] haec verba cecidit et exspiravit[83]. Et factus est timor magnus in omnes, qui audierant. Surgentes autem iuvenes amoverunt eum et efferentes[84] [85] sepelierunt[86]. Factum est autem[87] quasi horarum trium spatium et uxor ipsius nesciens, <SG670, p. 161b> quod factum fuerat, introivit. Respondit[88] autem ei[89] Petrus: Dic mihi, si tanti[90] agrum vendidistis? At illa dixit: Etiam tanti. Petrus autem[91] ad eam: Quid utique convenit vobis temptare spiritum domini? Ecce pedes eorum, qui sepelierunt virum tuum ad ostium, et[92] [93] efferent[94] [95] te[96]. <I83, f. 86vb> Confestim[97] cecidit ante[98] pedes eius et exspiravit[99]. Intrantes autem iuvenes invenerunt illam mortuam et extulerunt et[100] sepelierunt ad virum suum. Et factus est timor magnus[101] in universam[102] [103] ecclesiam[104] et in omnes, qui audierant[105] haec.
Haec[106], fratres, valde cavenda sunt et timenda, quia res ecclesiae non quasi propriae, sed ut communes et domino oblatae cum <VD38, f. 78vb> summo timore non[107] in alios quam in praefatos[108] usus[109] sunt fideliter[110] dispensandae, ne[111] sacrilegii reatum incur<O93, f. 16vb>rant, qui eas[112] inde abstrahunt, ubi traditae sunt, et quod peius est, anathema[113] maranatha fiant[114]. Et si non corpore, ut Ananias et Saffira fecerunt[115], mortui ceciderint[116], anima tamen, quae potior[117] est corpore[118], mortua et[119] alienata <SG670, p. 162a> a consortio fidelium cadat et in[120] profundum baratri[121] labatur[122] [123]. Unde[124] attendendum[125] est omnibus et fideliter custodiendum et illius usurpationis[126] contumelia[127] depellenda, ne praedia sibi[128] secretorum[129] caelestium[130] dicata a quibusdam[131] irruentibus vexentur. Quod si quis fecerit, post debitae ultionis[132]

acrimoniam[133] [134], quae erga sacri<N442, f. 41va>legos iure <P9629, f. 16v> promenda[135] [136] est, perpetua damnetur i[nfamia et[137] carceri tradatur[138] aut exilio perpetuae de<I83, f. 87ra>por]tationis uretur[139], quoniam iuxta apostolum tradere oportet huiusm[odi[140] hominem satanae, ut spiritus salvus sit in die domini. M]emoratis[141] ergo augmentationibus ac[142] cultibus in tantum eccl[esias[143], quibus episcopi praesident[144], domino] adminiculante[145] creverunt, et[146] tantis maxima pars earum abundant[147] rebus, ut null[us sit in eis communem[148] vi]tam degens[149] [150] <V630, f. 42ra> indigens, sed omnia necessaria ab episcopo suisque ministris percipit. Ideo[151] si aliquis exstiterit modernis aut futuris <SG670, p. 162b> temporibus, qui hoc avellere <VD38, f. 79ra> nitatur[152], iam dicta damnatione feriatur.

Quod[153] autem sedes in[154] episcoporum ecclesiis excelsae constitutae et praeparatae inveniuntur in[155] throno, speculationem[156] et potestatem iudicandi et solvendi atque ligandi a domino sibi datam materiam[157] [158] docent, unde ipse salvator in evangelio ait: Quaecumque ligaveritis[159] super terram, erunt ligata et in caelo[160], et[161] quaecumque solveritis[162] super terram, erunt soluta et in caelo. Et alibi: Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur[163] eis, et quorum retinueritis, retenta erunt[164]. Ideo[165] ista praetulimus[166], carissimi, ut intellegatis[167] potestatem episcoporum vestrorum in eisque[168] deum[169] veneretis[170] [171] et eos ut animas vestras diligatis et, quibus illi non[172] com<I83, f. 87rb>municant[173], non communicetis, et, quos eiecerint[174], non recipiatis. Valde enim timenda est sententia episcopi, licet[175] iniuste aliquem[176] liget, quod tamen summopere praevidere debet.

Vos autem hortantes monemus omnes, qui christianitatem suscepistis et a Christo <SG670, p. 163a> vocabulum christianum sumpsistis, ne in aliquo christianitatem vestram irritam[177] faciatis, sed sponsionem[178], quam[179] domino in baptismo fecistis, firmiter teneatis, ne reprobi, sed condigni coram eo inveniamini. Et quicumque vestram communem[180] vitam susceptam habet et vovit[181] se nihil proprium habere, videat, ne pollicitationem[182] suam irritam faciat, sed hoc, quod domino est[183] pollicitus, fideliter custodiat, ne damnationem, sed praemium sibi acquirat, quoniam satius[184] [185] est[186] non vovere quam votum, prout[187] melius potest, <VD38, f. 79rb> non perficere. Gravius[188] enim puniuntur, qui votum fecerunt[189] aut fidem perceperunt et votum non perfecerunt[190] aut[191] in[192] malis[193] vitam finierunt[194] quam illi, qui sine voto aut fide mortui sunt et tamen bona egerunt opera. Ad[195] hoc enim sensum rationabilem naturae mu<I83, f. 87va>nere et secundam[196] nativitatis reparationem suscepimus, ut secundum apostolum magis, quae sursum sunt, sapiamus, non quae <N442, f. 40vb>super terram, quia sapientia huius mundi stultitia est[197] apud deum. <SG670, p. 163b> Quid autem suadet[198], carissimi[199], sapientia huius saeculi, nisi nocitura quaerere et amare peritura, neglegere[200] salutaria, pro nihilo reputare perpetua? Cupiditatem[201] commendat, de qua dicitur: Radix omnium malorum est cupiditas. Quae in primis[202] <V630, f. 42rb> hoc malum habet, quod, dum ingerit[203] transitoria[204], abscondit aeterna, et dum[205] foris[206] posita[207] conspicit, intra[208] se latentia[209] [210] non introspicit[211], et dum aliena[212] quaerit, sectatori[213] suo semetipsum reddit[214] alienum. Ecce[215], quid[216] suadet saeculi sapientia, vivere[217] in deliciis[218], unde dicitur: Anima[219], quae in deliciis est, vivens mortua est. Suadet ergo mollissimis[220] suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis[221] nutrire carnem, cibi et vini intemperantia animam promere[222] [223] ac vitam spiritus intercludere et contra se hosti[224] suo[225] de se gladium ministrare[226] [227]. Ecce quid[228] suadet saeculi sapientia, <I83, f. 87vb> ut, qui boni facti[229] sunt, mali esse malint[230] [231] et per errorem mentis fieri etiam studeant peccatores, et non cogitant[232] illam terribilem[233] dei vocem, <VD38, f. 79va> cum exurentur peccatores[234] sicut fenum.

Omnes[235] enim[236] fideles per manus impositionem episcoporum spiritum sanctum post <SG670, p. 164a> baptismum <O93, f. 17ra> accipere debent, ut pleni[237] christiani inveniantur, quia[238], cum spiritus sanctus infunditur, cor fidele ad prudentiam et[239] constantiam dilatatur. De spiritu sancto accipimus[240], ut spiritales[241] efficiamur[242], quia animalis[243] [244] homo non percipit ea, quae sunt spiritus dei. De spiritu sancto accipimus[245], ut sapiamus inter bonum[246] malumque discernere, iusta diligere, iniusta respuere, ut maliciae ac superbiae repugnemus, ut luxuriae ac diversis illecebris[247] et foedis[248] indignisque cupiditatibus resistamus. De spiritu sancto accipimus, ut[249] amore et[250] gloriae[251] ardore succensi, ut[252] erigere a[253] terrenis mentem ad superna et divina valeamus.

Data Nonas Sept. id est V[254] die[255] eiusdem[256] mensis, Antonio[257] et Alexandro vv. cc. conss.

EXPLICIT[258].

O93, f. 17ra; N442, f. 40vb; V630, f. 42rb; I83, f. 87 rb; VD38, f. 79va; SG670, p. 164a; P9629, f. 16v

1 In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet

2 *am Rande* DECRETA urbani *P9629*

3 INCIPIT *I83; VD38*

4 *Überschrift*] EPISTOLA SANCTI URBANI PAPAE DE REBUS ET POSSESSIONIBUS ECCLESIASTICIS QUOMODO DISPENSARI DEBEANT *SG670*

5 OBLATIONE *V630*
6 Urbanus episcopus *korr. aus* Urbanus *V630*
7 sanctificatione *I83; VD38; SG670*
8 oboedientia *VD38; SG670*
9 aspersione *VD38: SG670*
10 dicat] dicat se *V630; I83; VD38; SG670*
11 habeat *korr. aus* habet *SG670*
12 maius *V630*
13 *interlinear* condemnationem *VD38*
14 Quis *korr. aus* Qui *SG670*
15 disciplinatus *korr. aus* displinatus *O93*
16 ostendat *korr. aus* extendat *O93*
17 *am Rande* De communi vita christianorum *V630*
18 *am Rande* hucusque *VD38*
19 *interlinear* permisit *VD38*
20 sortem *VD38; SG670*
21 dei *I83; VD38; SG670*
22 domini sunt] sunt dei *SG670*
23 legitur *fehlt SG670*
24 credendentium *V630*
25 ne *O93; I83;* nec *korr. aus* ne *VD38*
26 virtute magna] virtutem magnam *I83*
27 domini *fehlt V630*
28 magna erat] erat magna *VD38*
29 illis *fehlt N442*
30 enim quisquam *korr. aus* enim *V630*
31 *interlinear* pauper *VD38*
32 illos *I83*
33 Quotquot *korr. aus* Quodquod *V630;* Quotquod *P9629*
34 erant *korr. aus* erat *V630*
35 et ponebant *fehlt SG670*
36 Dividebant *VD38*
37 Dividebantur autem *korr. aus* Dividebantur *N442*
38 Iosapha *VD38*
39 interpretum *N442*
40 et posuit *fehlt V630*
41 *am Rande* De possessionibus ecclesiarum *P9629; am Rande* Quod res ecclesiasticas non debeant expendi nisi in ecclesiasticos usus *VD38*
42 relique *VD38*
43 afferri *korr. aus* afferre *SG670*
44 hereditatis *SG670*
45 traderent eo *korr. aus* traderent *P9629*
46 plurima *V630*
47 *interlinear* pulchriora *VD38*
48 eleganter *V630*
49 ministrari *korr. aus* ministrare *SG670*
50 eorum *V630; P9629*
51 praedia *korr. aus* praedia eorum *P9629*
52 *am Rande* expensis *VD38*
53 *am Rande* De possessionibus ecclesiarum *I83*
54 Ipse *V630; VD38; SG670;* Ipsas *korr. aus* Ipse *P9629*
55 ditione *korr. aus* ditioni *VD38*
56 episcopo eum *VD38*
57 E *korr. aus* Et *V630*
58 earum *VD38*
59 *am Rande* agere ducere *VD38*
60 Ipsae *V630; P9629; I83, SG670*
61 aliis usibus] alios usus *VD38*
62 ecclesiasticos *VD38*
63 *interlinear* commutari *VD38*

64 adque *korr. aus* usque *P9629*
65 ad *fehlt I83*
66 tradita *SG670*
67 *interlinear* aliter *VD38*
68 ut *I83; SG670*
69 fecerunt] effecti sunt *V630;* fuerunt *SG670*
70 pretia *fehlt I83*
71 fraudaverunt *V630; P9629;* fraudebant *I83*
72 in praedictis legitur] legitur in praedictis *V630; P9629*
73 *interlinear* aliquam *VD38*
74 annaniae *korr. aus* annniae *N442;* Anania *SG670*
75 *interlinear* decepit *VD38*
76 spiritu *O93*
77 fraudari *V630; P9629*
78 manens *korr. aus* manes *O93*
79 manebat *korr. aus* manebit *V630*
80 Quare posuisti in corde tuo hanc rem *fehlt I83; VD38; SG670*
81 mentitus hominibus] hominibus mentitus *V630; P9629*
82 annias *N442*
83 espiravit *O93*
84 *am Rande* portantes *VD38*
85 offerentes *N442;* efferens *VD38;* auferentes *korr. aus* offerentes *SG670*
86 sepelierant *P9629*
87 autem *fehlt I83*
88 Respondens *V630; P9629;* Respondit *korr. aus* Respondet *VD38*
89 ei Petrus] petrus ei *VD38*
90 tantum *V630*
91 autem *fehlt V630*
92 et *fehlt VD38*
93 et efferent] efferent et *SG670*
94 *am Rande* portabunt *VD38*
95 efferent te] efferente *O93; I83;* efferent te *korr. aus* efferente *V630*
96 te] te et *korr. aus* te *SG670*
97 Confestim cecidit *korr. aus* Confestim *SG670*
98 ad *V630; P9629*
99 espiravit *O93;* expiravit *korr. aus* ex *P9629*
100 et sepelierunt *fehlt I83; VD38; SG670*
101 magnus *korr. aus* magnis *I83*
102 universam *fehlt V630; P9629*
103 universam ecclesiam] universa ecclesia *SG670*
104 ecclesia *V630*
105 audiebant *I83; SG670*
106 *am Rande* De invasione rerum ecclesiarum *N442; VD38;* De invasione ecclesiarum *I83*
107 non in] nondum *I83*
108 *am Rande* predictos *VD38*
109 usu *I83*
110 fideliter *fehlt VD38*
111 ne sacrilegii reatum incurrant, qui eas inde abstrahunt *fehlt V630*
112 eos *O93*
113 *am Rande* alienos a consortio fidelium in adventu domini *VD38; interlinear und am Rande* suspensi a et margo mortis panthema imago Anathema sine forma vel alienata vel suspensa tamquam rostra Rome *SG670*
114 fiunt *VD38*
115 fecerunt qui *I83; VD38; SG670*
116 ceciderint *korr. aus* ceciderunt *P9629;* ceciderunt *I83; VD38; SG670*
117 *interlinear* melior *VD38*
118 corpore *fehlt SG670*
119 et alienata a consortio fidelium cadat et *fehlt V630*
120 in profundum baratri] in baratro *korr. aus* dum baratri *V630*
121 *am Rande* foveae inferni *VD38*
122 *interlinear* cadit *VD38*

123 trudatur *SG670*
124 *am Rande* De invasione rerum ecclesiarum *O93; am Rande* Praedia dicata non eis dantur *P9629*
125 adtendum *P9629*
126 *am Rande* male tractationis *VD38*
127 *interlinear* obprobria *VD38*
128 usibus *VD38*
129 decretorum *V630*
130 caelestia *V630;* caelestium *korr. aus* caelesti *P9629*
131 quibusquam *SG670*
132 *am Rande* vindictae *VD38*
133 *interlinear* execrationem *VD38*
134 acrimoniam *korr. aus* sacrimoniam *N442;* acrimonia *V630;* sacrimoniam *P9629; I83; VD38*
135 *am Rande* exprimenda proferenda *VD38*
136 promenda *korr. aus* premenda *V630;* praemenda *P9629*
137 et] et infernali *SG670*
138 damnatur *SG670*
139 uretur] vexentur *N442*; uratur *korr. aus* uretur *V630; P9629;* servetur *VD38;* uratur *SG670*
140 *interlinear* talem *VD38*
141 *am Rande* Ut nullus sit indigens in ecclesiis communem vitem degens *V630*
142 ac cultibus] occultibus *I83*
143 ecclesia *korr. aus* ecclesias *V630;* ecclesię *SG670*
144 praesident *korr. aus* praesidens *V630*
145 *am Rande* adiuvante *VD38*
146 et] et in *korr. aus* et *P9629;* et in *I83; VD38; SG670*
147 habundat *I83; SG670*
148 commune *I83*
149 *am Rande* ducens peragens *VD38*
150 agens *I83; SG670*
151 Ideo] adeo ut *V630;* adeo *P9629*
152 nitatur *korr. aus* nitantur *N442*
153 *am Rande* De sede episcopi *P9629; am Rande* Quare sedes episcoporum in ecclesiis excelsę constituuntur *N442*
154 ine *N442*
155 in throno] ut thronus *V630*
156 *am Rande* visionem *VD38*
157 *am Rande* formam *VD38*
158 materiem *I83*; materię *SG670*
159 ligaveris *V630;* ligaveritis *korr. aus* ligaveris *O93; I83*
160 caelo, et quaecumque solveritis super terram, erunt soluta et in caelo *korr. aus* caelo *O93*
161 et quaecumque solveritis super terram, erunt soluta et in caelo *fehlt I83; VD38; SG670*
162 solveris *V630*
163 remittentur *I83*
164 sunt *V630; P9629*
165 *am Rande* Ut nullus recipiat quem episcopus eicit *I83*
166 protulimus *N442*
167 intellegeritis *korr. aus* intellegatis *SG670*
168 eisdem *SG670*
169 dominum *I83; SG670*
170 *am Rande* honoretis *VD38*
171 veneremini *korr. aus* veneretis *P9629;* veneremini *I83; SG670*
172 *am Rande* societatem non habent *VD38*
173 communicant *korr. aus* communicat *SG670*
174 eiecerunt *V630; VD38*
175 licet] licet et *korr. aus* licet *SG670*
176 te *I83;* aliquem *fehlt SG670*
177 *am Rande* vacuam inanem *VD38*
178 *am Rande* promissionem *VD38*
179 qua *I83*
180 communem vitam] communionem ita *P9629*
181 novit *V630; I83; VD38*

182 pollicitatem *V630*
183 *am Rande* promisit *VD38*
184 *am Rande* melius *VD38*
185 satius est *korr. aus* satius *N442; sa VD38*
186 est *fehlt VD38*
187 *interlinear* sicut *VD38*
188 *am Rande* Hic dicit quod gravius puniantur fideles quam increduli *I83*
189 fecerunt *korr. aus* fecerint *O93*
190 fecerunt *N442*
191 aut in *korr. aus* aut *N442*
192 in *fehlt I83; SG670*
193 male *SG670*
194 finierunt *korr. aus* ferierunt *SG670*
195 Ad hoc] Adhuc *I83*
196 secundae *V630;* secundam *korr. aus* secundum *P9629*
197 est *fehlt V630*
198 *am Rande* docet ostendet blandiendo fallit *VD38*
199 karissimis *I83*
200 neglegere] nec legere *O93*
201 cupitatem *O93*
202 primum *I83*
203 *am Rande* inmittit *VD38*
204 transitur *I83*
205 dum *korr. aus* dum a *P9629*
206 foris] a foris *V630*
207 positam *O93*
208 intra se *korr. aus* intra *N442*
209 *am Rande* Abscondita *VD38*
210 laetitia *V630*
211 *am Rande* videt *VD38*
212 aliena] aliena quis *korr. aus* aliena *SG670*
213 *am Rande* Deo qui cordis eius secreta videt *VD38; interlinear* vel factori *SG670*
214 redit *O93;* reddit *fehlt V630;* reddet *I83*
215 Ecce, quid suadet saeculi sapientia, vivere in deliciis, unde dicitur: Anima, quae in deliciis est vivens, mortua est. Suadet ergo molissimis suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis nutrire carnem, cibi et vini intemperantia animam premere ac vitam spiritus intercludere et contra se hosti suo de se gladium ministrare *fehlt V630*
216 quid *korr. aus* qui *VD38;* quod *SG670*
217 vivere in deliciis, unde dicitur: Anima, quae in deliciis est, vivens mortua est. Suadet ergo mollissimis suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis nutrire carnem, cibi et vini intemperantia animam promere ac vitam spiritus intercludere et contra se hosti suo de se gladium ministrare. Ecce quid suadet saeculi sapientia *fehlt V630*
218 diliciis *O93*
219 Vidua *korr. aus* anima *P9629;* Vidua *I83; SG670*
220 *am Rande* dulcissimis *VD38*
221 flagitiis *SG670*
222 *am Rande* suffocare *VD38*
223 premere *O93; P9629; I83; VD38; SG670*
224 *am Rande* adversario *VD38*
225 suo de se] suo *korr. aus* suo de *SG670*
226 ministare *VD38*
227 ministrare. Ecce quid suadet saeculi sapientia, ut, qui boni facti sunt, mali esse malint *korr. aus* ministrare *O93*
228 quod *SG670*
229 facti] facti facti *I83*
230 *am Rande* magis velint *VD38*
231 malunt *V630*
232 cogitent *V630; VD38*
233 interribilem *V630*
234 peccatores *fehlt SG670*
235 *am Rande* De consignatione chrismatis *P9629; am Rande* De inpositione manus *I83*

236 enim *fehlt I83*
237 *am Rande* perfecti *VD38*
238 quia, cum spiritus sanctus infunditur, cor fidele ad prudentiam et constantiam dilatatur *nach* spiritus dei *I83; SG670*
239 ac *korr. aus* ad *SG670*
240 accipimus *korr. aus* accepimus *V630;* accipimus *fehlt SG670*
241 spiritales *korr. aus* spritales *P9629*
242 efficiamus *P9629*
243 *am Rande* carnalis *VD38*
244 animalis *korr. aus* amalis *V630*
245 accipimus *korr. aus* accepimus *V630;* accipiamus *P9629*
246 bonum] bonum et *I83*
247 *am Rande* delectationibus *VD38*
248 *am Rande* turpibus *VD38*
249 ut] ut e *O93;* ut eius *VD38*
250 aeternae *I83*
251 gloriae] gloriae et *I83*
252 ut *fehlt V630; P9629; I83; VD38; SG670*
253 e *SG670*
254 V *fehlt P9629*
255 di *SG670*
256 eiudem *P9629*
257 Antonino *I83*
258 EXPLICIT *fehlt V630; I83; SG670*